

Møte torsdag den 10. november kl. 10

President: C a r l I . H a g e n

D a g s o r d e n (nr. 10):

1. Redegjørelse av finansministeren om endringer av St.prp. nr. 1 (2005–2006) om statsbudsjettet 2006
2. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU) (Innst. S. nr. 8 (2005–2006))
3. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Den vesteuropæiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling (Innst. S. nr. 9 (2005–2006))
4. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen (Innst. S. nr. 10 (2005–2006))
5. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon for forbindelser med Europaparlamentet (Innst. S. nr. 11 (2005–2006))
6. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling (Innst. S. nr. 12 (2005–2006))
7. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til NATO-parlamentarikerforsamlingen (Innst. S. nr. 13 (2005–2006))
8. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til parlamentarikerforsamlingen til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) (Innst. S. nr. 14 (2005–2006))
9. Innstilling fra valgkomiteen om valg av Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Innst. S. nr. 16 (2005–2006))
10. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Nobelkomiteen (Innst. S. nr. 17 (2005–2006))
11. Innstilling fra valgkomiteen om valg av riksrevisorer med varamedlemmer (Innst. S. nr. 18 (2005–2006))
12. Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer til Forsvarets ombudsmannsnemnd og Ombudsmannsnemnda for sivile tjenestepiktige (Innst. S. nr. 19 (2005–2006))
13. Referat

Presidenten: Representanten May-Helen Molvær *Grimstad*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra representanten Børge *Brende* foreligger søknad om permisjon i tiden fra og med 12. november til og med 21. november for etter invitasjon av den kinesiske regje-

ring å delta i møte i Kinas råd for internasjonalt samarbeid om miljø og utvikling i Beijing.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Linda Cathrine *Hofstad*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møte tirsdag den 15. november – og anser det som vedtatt.

Presidenten foreslår Per Ove Width. – Andre forslag foreligger ikke, og Per Ove Width anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets møte tirsdag den 15. november.

Statsråd Kristin Halvorsen overbrakte 1 kgl. proposisjon, St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 for budsjettåret 2006, Om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006.

Presidenten: Proposisjonen vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Representanten Gunnar Kvassheim vil fremsette et privat forslag.

Gunnar Kvassheim (V) [10:04:08]: På vegne av representantene Børge Brende, Line Henriette Holten Hjemdal og meg selv har jeg gleden av å fremme forslag om statlig erverv av eiendommen Vestre Vollene på Hardangervidda.

Presidenten: Representanten Jan-Henrik Fredriksen vil fremsette et privat forslag.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [10:04:46]: På vegne av meg selv og Øyvind Korsberg fremmer jeg et forslag om at investeringsfondet for Nordvest-Russland flyttes og legges til Kirkenes. Det innebærer også at man foretar en omprioritering av Øst-Europa-fondet og overfører midler derfra til fondet for Nordvest-Russland.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Redegjørelse av finansministeren om endringer av St.prp. nr. 1 (2005–2006) om statsbudsjettet 2006

Statsråd Kristin Halvorsen [10:05:55]: Velgerne har gitt det nye stortingsflertallet – og en ny flertallsregjering – et oppdrag: Det er å styrke fellesskapet. Det er å bruke de store pengene på de største oppgavene vi har – å sikre en verdig omsorg for dem som trenger det, når de trenger det, at alle barn og unge skal ha mulighet til å vokse og utvikle seg, til å bli sett og til å mestre en krevende

framtid, at vi skal bekjempe forskjeller og ha som mål å avskaffe fattigdom i verdens rikeste land, at vi skal ha et arbeidsliv der det er plass til dem som vil gjøre en innsats, og som gjør at flest mulig holder koken til de blir alderspensjonister, og at vi skal forvalte miljø og natur ansvarlig og med tanke på kommende generasjoner.

Den nye regjeringen har hatt 24 dager på seg. De dagene har vi brukt til å gjøre det vi kan for å starte å innfri målene i Soria Moria-erklæringen.

Det er i kommunene den viktigste jobben gjøres. 30 pst. av kommunenes budsjetter går til skole, 40 pst. av kommunenes budsjetter går til helse-, sosial- og omsorgsoppgaver. Det er kommunenes største oppgaver og utgifter. Kommunenes frie midler skal økes med 5,7 milliarder kr.

En rimelig barnehageplass er viktig for at alle barn skal ha gode muligheter til utvikling, læring og kunnskap. Makspris på 2 250 kr innføres, og barnehagene skal bygges videre ut.

Vi øker innsatsen mot fattigdom med bortimot 400 mill. kr i forhold til regjeringen Bondevik. Vi satser på arbeid og ryddige forhold i arbeidslivet i hele landet.

Regjeringen legger fram et ansvarlig budsjett. Vi bruker handlingsrommet der vårt ansvar er størst, nemlig for å sikre at det fellesskapet som alle er avhengige av, fungerer. Det skal skje innenfor ansvarlige budsjetttrammer, basert på samme bruk av oljepenger som regjeringen Bondevik la opp til, men med en klar ny prioritering: Når vi prioriterer skole, omsorg og rettferdighet opp, prioriterer vi skattelettelser ned.

I Regjeringens forslag til budsjett følger vi opp skattereformen på en langt mer rettferdig måte enn regjeringen Bondevik la opp til. Økt kapital- og formuesbeskatning sørger for at de 10 pst. rikeste må betale mer skatt enn de gjør i dag. Skattelettelsene for neste år avlyses, og vi øker skatte- og avgiftsnivået i forhold til i år med nesten 3 milliarder kr.

Norsk økonomi er solid. Vi forventer solid økonomisk vekst neste år, god vekst i sysselsettingen og nedgang i arbeidsløsheten. Endringene i vårt budsjettforslag, som innebærer et høyere skattenivå og høyere offentlige utgifter enn nasjonalbudsjettet foreslått av regjeringen Bondevik, demper veksten i privat forbruk noe, mens veksten i offentlig forbruk øker.

BNP for Fastlands-Norge ventes nå å øke med 2,5 pst. i 2006 etter en anslått vekst på 3,6 pst. i inneværende år. Mye av forskjellen mellom 2005 og 2006 kan forklares med at oljeinvesteringene antas å flate ut etter en veldig sterk vekst de siste årene, og en forsiktig, gradvis oppgang i rentenivået er forventet i rentemarkedet og vil i noen grad dempe veksten i det private forbruket.

Boliginvesteringene vil trolig flate ut på dagens høye nivå. Rentenivået vil fortsatt være lavt, og oppgang i sysselsetting, sammen med reallønnsvekst, peker i retning av fortsatt økning i husholdningenes etterspørsel.

Sysselsettingen anslås å øke med 22 000 personer i 2006. Det er 4 000 flere personer enn anslått med budsjettet til regjeringen Bondevik II. I tillegg regner vi med at flere personer som jobber deltid, kan få utvidet sin stil-

lingsbrøk. Bedring av kommuneøkonomien betyr flere hender i arbeid innen skole og omsorg. Vi forventer at arbeidsløsheten vil falle med 1/2 prosentpoeng neste år, til 4,1 pst. I tillegg har vi «penger på bok» og et oljefond som innen utgangen av neste år er forventet å være på over 1 650 milliarder kr.

For å styrke velferden er det nødvendig med en sterk, konkurranseutsatt sektor. Vi må derfor ha gode og stabile rammevilkår for arbeidsliv og næringsliv. Vi vil føre en aktiv næringslivspolitik og satse på forskning og utvikling. Regjeringen vil invitere til et tettere inntektspolitisk samarbeid med partene i arbeidslivet. For å kunne møte konkurransen kan ikke norske bedrifter over tid ha en sterkere kostnadsvekst enn kostnadsveksten hos våre handelspartnere.

Norsk økonomi er altså i en svært god stand, og mange andre land kan misunne oss vår situasjon. Nå er det vår jobb å forvalte de verdiene vi har, først og fremst fordi vi skal overlate noe som er mer verdifullt, til neste generasjon enn det vi overtok fra dem som gikk før oss.

Enkelte ting kan ikke kjøpes for penger. Derfor bygger flertallsregjeringens miljøpolitikk på prinsippet om en bærekraftig utvikling og føre var-prinsippet. Dette statsbudsjettet gir startskudd for den store innsatsen som skal gjøres i Norge i de nærmeste årene for å etablere en verdikjede for CO₂ og for at gasskraftverket på Kårstø – og alle gasskraftverk som bygges senere – skal fjerne CO₂. Dette er ikke statsbudsjettets største utgiftspost i denne omgang, men vi vet at vi må investere mer senere for å nå vårt mål om at CO₂-fjerning på Kårstø skal skje innen 2009.

Vi har en stor olje- og gassformue. Fremdeles ligger det meste av den under havet. Men vi har også tappet ut mye og vekslet det om i penger. Det gir overskudd på statsbudsjettet og penger i Statens petroleumsfond. Det tar millioner av år å «lage» olje og gass. Vår generasjon har ikke lov til å pumpe opp disse verdiene så fort vi kan, omgjøre dem til penger og bruke opp disse oljepengene foran nesa på neste generasjon. Vi må forvalte verdiene ansvarlig, og vi må investere i fremtiden. Fra oljeeventyret begynte og fram til i dag har vi brukt over halvparten av den oljeformuen vi har gjort om til penger. Noe er forbrukt, noe er investert. I dag er hver tolvte krone vi bruker over offentlige budsjetter, en «oljekrone» – det er litt vanskelig å se forskjell på dem, men sånn er det – og vi har bare de siste fire årene brukt over 220 milliarder «oljekroner» over statsbudsjettet. Vi har altså brukt mye oljepenger, og vi skal bruke mye oljepenger videre framover. Men vi skal gjøre det med vett og forstand.

I Soria Moria-erklæringen understreker regjeringspartiene at handlingsregelen skal ligge til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen innebærer at realavkastningen av fondskapitalen i Statens petroleumsfond, anslått til 4 pst., over tid kan brukes over statsbudsjettet. Det gir en gradvis økning i bruken av oljeinntekter omtrent i takt med veksten i fondet. Handlingsregelen gir rom for noe fleksibilitet. I dårlige tider kan det være gode grunner til å bruke mer enn 4 pst. for å stimulere til produksjon og sysselsetting. Motsatt er det fornuftig å bruke litt mindre

i gode tider, når arbeidsløsheten er lav, og det er pressten- denser i økonomien.

Pengepolitikken skal virke sammen med finanspolitik- ken og videreføres slik den er nedfelt i Forskrift om penge- politikken, der både hensyn til prisstigning og en stabil ut- vikling i produksjon og sysselsetting tillegges vekt.

I budsjettet for 2006 opprettholdes det høye nivået på bruk av oljeinntekter, men vi trapper ikke ytterligere opp. Det strukturelle underskuddet utgjør 65,9 milliarder kr, det samme som er lagt til grunn i Bondevik II-regjerin- gens forslag. Budsjettoplegget virker omtrent nøytralt på aktiviteten i økonomien.

Hvor store oljeinntekter vi kan bruke over statsbudjet- tet samtidig som vi overholder handlingsregelen, avhen- ger også av hvor høy oljeprisen er, og hvor mye Statens petroleumfond vokser. Fire prosent blir flere kroner når oljeprisen er høy, enn når den er lav. Hvis oljeprisen er høy over tid, kan vi altså komme i den situasjonen fram- over at vi bruker flere oljekroner over budsjettet enn i dag, men at det utgjør mindre enn 4 pst. av realavkastningen av fondet. Uansett: Hvor stor del det vil være forsvarlig å bruke av dette handlingsrommet, avgjøres av utviklingen i norsk økonomi. Og: Uansett om oljeformuen er i fond eller fremdeles befinner seg på havets bunn, så utgjør den faktisk en liten del av vår samlede nasjonalformue. Nor- ges viktigste nasjonalformue er mennesker – det hver av oss kan, og det vi bidrar med i sum.

Soria Moria-erklæringen gir en klar ny kurs for en ak- tiv arbeidsmarkedspolitikk og for en offensiv næringspo- litikk. Regjeringen varsler at arbeidsmiljøloven skal end- res slik at det blir mindre mulighet til midlertidige anset- telser og mindre bruk av overtid, og at vi skal ha et mer menneskelig arbeidsliv som gjør det mulig å være yrkes- aktiv fram til pensjonsalder. Samtidig styrker vi arbeids- markedstiltakene i budsjettet for neste år med vel 2 000 nye plasser, og vi gjeninnfører obligatoriske introduk- sjonsprogrammer for dem som kommer til Norge på fam- iliegjennforening med personer som oppholder seg her fra før på humanitært grunnlag. Det gir bedre mulighet for in- kludering i arbeidsmarkedet for minoriteter, der vi vet at arbeidsløsheten er spesielt høy. Når arbeidsmarkedet er i bedring og flere blir sysselsatt, kan en aktiv arbeidsmar- kedspolitikke sørge for at grupper som har hatt problemer på arbeidsmarkedet over tid, også har mulighet til å kom- me i jobb. Vi forbedrer dagpengeordningen for dem som likevel ikke kommer i arbeid, ved å gjeninnføre opptje- ning av feriepenger fra 1. juli, og vi forbereder et forsøks- prosjekt med 6-timers arbeidsdag eller andre former for kortere arbeidstid i staten.

På lengre sikt er det investering i kunnskap og kom- petanse som vil avgjøre Norges framtidige velferd. Sat- sing på forskning og utdanning er avgjørende for at høykostlandet Norge skal kunne klare seg. Vi vet at vi aldri kan konkurrere med lavkostland om å produsere billigst mulige varer. Vi er avhengige av å være i forkant når det gjelder utvikling av ny teknologi, nye løsninger og mer miljøvennlig produksjon for å sikre verdiskap- ing i framtiden. Det krever at vi investerer i kunnskaps- samfunnet.

Regjeringen satser over 1,3 milliarder kr utover Bondevik II-regjeringens forslag på flere og billigere bar- nehager neste år. Det betyr at maksprisen settes til 2 250 kr pr. måned. Regjeringen har også flyttet barnehagene til Kunnskapsdepartementet, fordi vi vil se barnehagene som en første, frivillig start på kunnskapsløpet. Vi formes mest når vi er små, og samfunnet skal ta ansvar for å gi alle barn tilbud om en barnehageplass med høy kvalitet.

Forslaget om 400 mill. kr til nye læremidler i grunn- skolen blir videreført. I tillegg videreføres også de andre satsingsforslagene fra Bondevik II-regjeringen som skal sikre at Kunnskapsløftet blir gjennomført fra skoleåret 2006/2007.

Den viktigste innsatsen for å styrke skolen i 2006 skjer ved å styrke kommuneøkonomien.

Mange kommuner har i løpet av de siste årene slitt med dårlig økonomi. Det har resultert i innstramminger i både skole- og omsorgssektoren for enkelte kommuner. Regje- ringen ønsker å styrke kommunene fordi en sterk og sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferds- tilbud i hele landet. Flertallsregjeringens budsjettforslag for 2006 innebærer et kraftig løft for kommunene. De frie inntektene økes reelt med 5,7 milliarder kr i 2006, tilsva- rende 3,5 pst. Forsert utskifting av lærebøker og andre læ- remidler i grunnskolen i forbindelse med Kunnskapsløftet finansieres innenfor denne rammen. Det samme gjelder økt regionaltilskudd på 225 mill. kr. Sammenliknet med budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II øker vi de frie inntektene med 3,8 milliarder kr.

Jeg tipper at mange kommuner akkurat i dette øyeblikk sjekker hvordan nettopp de kommer ut av dette statsbud- sjettet.

Bergen vil f.eks. oppdage at for deres del vil statsbud- sjettet alene bety en økning på 148 mill. kr ekstra i forhold til Bondevik-regjeringens forslag, tilsvarende 621 kr pr. innbygger. Omstillingskommunen Hasvik i Finnmark får over 2,4 mill. kr ekstra. Regjeringen legger til rette for mer velferd i kommunene enn det Bondevik-regjeringen har gått inn for.

Regjeringen gjennomfører et stort løft for kulturen og øker kulturbudsjettet med 166 mill. kr. Det er en kraftfull start på opptrappingen mot den historiske satsingen som ligger i Kulturløftet. Der har vi forpliktet oss til at kultur- formål skal utgjøre 1 pst. av statsbudsjettet innen 2014. Dette er enormt mye penger for kultursektoren, og vi ut- løser mye aktivitet rundt omkring i det ganske land.

Gjennom en mer forpliktende konsultasjonsordning mellom stat og kommunal sektor vil Regjeringen sikre at de totale økonomiske ressursene i offentlig sektor utnyttes bedre. Arbeidstakerne og deres organisasjoner skal invol- veres i dette arbeidet.

Regjeringen varslet i Soria Moria-erklæringen at den vil videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivået fra 2004. Regjeringens skatte- og avgiftsforslag innebærer at skattenivået øker reelt sett med om lag 3 milliarder kr sammenliknet med 2005, men nivået i 2006 er omtrent 2 milliarder kr lavere enn i 2004.

Regjeringen følger opp hovedtrekkene i reformen av inntektsbeskatningen med bl.a. skjerpet beskatning av

høye kapitalinntekter. Det vil bidra til økt skattemessig likebehandling, redusere mulighetene for omgørelser og bedre ressursbruken i økonomien. Det vil ikke lenger være mulig å sikre seg store skattelettelser for dem som har mye, gjennom å gjøre om lønnsinntekt til kapitalinntekt for å slippe unna med en lav skatt på 28 pst. Når marginalskattene på høye kapitalinntekter og arbeidsinntekter er nesten like, er det ikke lenger noe særlig å tjene på å la reelle arbeidsinntekter bli skattlagt som kapitalinntekt. Det er viktig for fordelingspolitikken, og det er viktig for at alle skal betale skatt med forståelse.

Det er bred politisk enighet om gjennomføringen av skattereformen i Stortinget, og de sentrale delene av skattereformen vil dermed være basert på et bredt politisk flertall. Flertallsregjeringen har imidlertid gjennomført skattereformen med en langt mer rettferdig fordelingsprofil enn Bondevik II-regjeringens forslag i nasjonalbudsjettet.

Skattesystemet skal ivareta viktige fordelingshensyn. De som har høye aksjeinntekter og formuer, skal bidra mer til fellesskapet enn i dag. Regjeringens forslag vil samlet sett gi en bedre fordeling av skattebyrden enn det forslaget som den forrige regjeringen la fram. For personer med lave inntekter er det likevel tiltak på utgiftssiden i budsjettet som vil bety mest. Økningen i skatter og avgifter gir grunnlag for å finansiere offentlige utgifter som bidrar til økt velferd for brede grupper og for de fattigste.

Regjeringen øker innsatsen mot fattigdom i Norge. Barnetilleggene for personer som mottar attførings- og rehabiliteringsstønad, øker fra 17 kr til 27 kr pr. dag. Det betyr 2 600 kr pr. barn pr. år i økte inntekter for noen av dem som sliter mest med dårlig økonomi. I tillegg styrkes rusomsorgen spesielt for de tyngste rusmiddelmissbrukerne, bostøtten økes i de store byene, og helse- og undervisningstiltak for innsatte i fengslene styrkes. Regjeringen vil målrette satsingen på språkopplæring, utdanning og tiltak som bidrar til at flest mulig kommer ut i arbeid. Derfor foreslås det å gjeninnføre tilskuddet for familiegjensforente til personer som oppholder seg i Norge på humanitært grunnlag. Samtidig foreslås det at disse igjen skal omfattes av retten og plikten til introduksjonsprogram.

Samlet sett betyr Regjeringens innsats en økning med 493 mill. kr ut over Bondevik II-regjeringens fattigdoms-satsing som var på 262 mill. kr i budsjettet for 2006.

Regjeringens forslag innebærer at det blir lettelse i skatt på arbeid med over 5 milliarder kr fra 2005 til 2006. Disse lettelsene er bl.a. nødvendige for å få gjennomført skattereformen. Regjeringen foreslår likevel å stramme inn toppskatten og minstefradraget med 3,6 milliarder kr sammenlignet med forslaget fra regjeringen Bondevik II. De med lavere inntekter vil få en større andel av lettelsene i minstefradraget enn med Bondevik II-regjeringens forslag.

Regjeringen legger vekt på at formuesskatten skal spille en sentral rolle i fordelingspolitikken. Formue er svært skeivt fordelt i befolkningen, og de 10 pst. rikeste i Norge har nesten to tredjedeler av all aksjeformue. Regjeringen følger ikke opp Bondevik II-regjeringens forslag om lettelser i skatt på formue og arv, men foreslår å øke formues-

skatten med 260 mill. kr. Formuesskatten gis imidlertid en mer sosial profil enn i dag ved at bunnfradraget økes og klasse 2 fjernes, samtidig som verdsettingen av aksjer, grunnfondsbevis, verdipapirfondsandeler, bolig, fritidsbolig og annen fast eiendom økes. Dermed blir det større samsvar med faktiske verdier. Regjeringens forslag til økt formuesskatt har gode fordelingsvirkninger. De med høyest inntekter vil få skatteskjerpelser fra 2005 til 2006, mens andre grupper vil få lettelse.

Særskilte fradragsordninger bidrar til å gjøre skattesystemet mer komplisert og har i tillegg uheldige fordelingsvirkninger ettersom de i praksis ofte benyttes av høyinntektsgruppene. Skattesystemet bør dessuten innrettes slik at all avlønning skattes likt, uavhengig av om den ytes i form av kontanter eller i form av naturalytelser. Vi følger bl.a. opp Bondevik II-regjeringens forslag om å endre skatleggingen av telefon betalt av arbeidsgiver og innstramming i hjemme-PC-ordningen. Regjeringen foreslår i tillegg enkelte andre grunnlagsutvidelser. Fradraget for fagforeningskontingent og jordbruksfradraget økes, mens forslaget om å øke avskrivningssatsen på maskiner til 25 pst. reverseres.

Avgiftene øker noe sammenlignet med Bondevik II-regjeringens forslag. Blant annet beholder vi grunnavgiften på drikkevareemballasje, slik det ble varslet i Soria Moria-erklæringen. Videre øker vi avgiftene på enkelte kjøretøy, og i tråd med ønsker fra reiselivsbransjen utsetter vi innføringen av merverdiavgift på overnattingstjenester til 1. september 2006.

Miljøavgifter og omsettelige utslippskvoter motiverer enkeltpersoner og bedrifter til mer miljøvennlig atferd, samtidig som de kan være en viktig inntektskilde for staten. Regjeringen vil derfor arbeide videre med økt bruk av miljøavgifter i 2007-budsjettet. Vi utreder bl.a. en NO_x-avgift for å sikre at Norge oppfyller sine forpliktelser etter Gøteborg-protokollen. I tillegg tas det sikte på å endre bilavgiftene i mer miljøvennlig retning i 2007-budsjettet.

Flertallsregjeringen endrer Bondevik II-regjeringens budsjett med til sammen 8,1 milliarder kr. Vi gjennomfører nesten hele den skatteskjerpelsen som skal til for å komme tilbake til skattenivået i 2004. Dette gir rom for å starte arbeidet med å oppfylle mange andre mål i Soria Moria-erklæringen også.

Regjeringen vil gjennomføre et distriktpolitisk løft. Vi vil gi folk reell frihet i valg av bosted og legge til rette for optimisme langs kysten og i bygdene. En aktiv og målrettet distrikts- og regionalpolitikk skal bidra til verdiskaping, arbeidsplasser og velferd der folk bor. For å lykkes med dette er det nødvendig å styrke de distriktpolitiske virkemidlene og samordne den brede distrikts- og regionalpolitikken. Bedre kommuneøkonomi er et viktig bidrag også i distriktpolitikken. Det gir grunnlag for å bygge ut velferden i hele landet og gir kommunene kraft til å være en medspiller i det regionale utviklingsarbeidet. I tillegg til dette går Regjeringen inn for en betydelig økning i de distriktpolitiske virkemidlene gjennom fylkeskommunene og ulike nasjonale tiltak.

For å oppnå en bedre skjerming for storbrukere av helsetjenester foreslås det at egenandelstak II blir satt

ned fra 3 500 kr til 2 500 kr i 2006. Merutgiftene anslås til 50 mill. kr.

Regjeringen satses på samferdsel og vil bl.a. øke bevilgningene til investeringer i jernbane med 142 mill. kr og investering i vei med 125 mill. kr, mens bevilgningene til drift og vedlikehold av vei og jernbane foreslås økt med 115 mill. kr. Det foreslås videre 50 mill. kr mer til rassikring. Regjeringen vil bedre de viktigste rabattordningene for å reise med riksveifergene ved å øke rabattsatsen fra 40 pst. til 45 pst. fra 1. mai 2006.

For å få til en målrettet og balansert satsing på justis-sektoren foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til politiet og kriminalomsorgen med vel 120 mill. kr.

Mens Bondevik II-regjeringen foreslo en omlegging av refusjonsordningen for sjøfolk, foreslår Regjeringen å videreføre gjeldende ordning for første halvår 2006. Fra 1. juli foreslår Regjeringen å utvide gjeldende nettolønnsordning. Samlet innebærer forslaget en vesentlig styrking av rammevilkårene for sjøfolk om bord på konkurranseutsatte skip i NOR. For NIS-skip foreslås en videreføring av gjeldende ordning.

Aktivitetsprognoser for hele 2005, basert på rapportert aktivitet pr. 2. tertial 2005, indikerer en vekst i den aktivitetsfinansierte behandlingen i helseforetakene på om lag 2,5 pst. i 2005. For at det høye aktivitetsnivået i 2005 skal kunne videreføres i 2006, foreslås det en tilleggsbevilgning på 500 mill. kr i 2006.

Ansvarsoverføringen av det fylkeskommunale barnevernet til staten fra 1. januar 2004 har medført store omstillinger i barnevernet. I forhold til vedtatt budsjett 2005 indikerer regnskapsutviklingen fram til 3. kvartal et vesentlig merforbruk. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til det statlige barnevernet med 150 mill. kr i forhold til St.prp. nr. 1 for 2005–2006.

Enkelte av prioriteringene i budsjettforslaget til regjeringen Bondevik II er i tråd med Soria Moria-erklæringen. Det gjelder bl.a. økte bevilgninger til internasjonal bistand og oppfølging av psykiatriplanen. Disse satsingene videreføres i dette tillegget til St.prp. nr. 1. I tillegg videreføres også opptrappingen av forskningsbevilgningene i 2006 i all hovedsak som i Gul bok for 2006.

For å kunne bruke om lag 8,1 milliarder kr mer til prioriterte formål foreslår Regjeringen også enkelte utgiftsreduksjoner. Vi vil bl.a. redusere kontantstøtten og bruke mindre penger på å gjennomføre nasjonale prøver.

Flertallsregjeringen har store ambisjoner, slik det kommer til uttrykk i Soria Moria-erklæringen. Vi har lovt å jobbe for

- å styrke de felles velferdsordningene
- en rettferdig omfordeling
- arbeid til alle og et arbeidsliv for alle

Kittelsens maleri «Langt langt borte saa han noget lyse og glitre» viser målet for drømmen som til slutt ble sann – Soria Moria. Det er et stykke fram helt dit, men flertallsregjeringen har med dette budsjettet tatt de første viktige skrittene mot et mer solidarisk samfunn, hvor vi prioriterer fellesskapet framfor skattelettelse.

Med dette har jeg æren av å legge fram flertallsregjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2006 – endringer for fellesskap, velferd og bedre fordeling.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det nå åpnes for en kommentarrunde, begrenset til ett innlegg på inntil 5 minutter fra hver partigruppe, i samsvar med forretningsordenens § 34 a.

Presidenten vil foreslå å fravike forretningsordenens § 34 a, slik at det etter hvert innlegg fra opposisjonspartiene gis anledning til en kommentar fra finansministeren og deretter en sluttkommentar fra representanten for opposisjonspartiet på inntil 2 minutter hver.

Videre foreslås at det åpnes for en kommentar fra finansministeren eller statsministeren på inntil 3 minutter på slutten av debatten.

– Det anses vedtatt.

Representantene vil benytte talerstolen foran presidentplassen og finansministeren den andre talerstolen der nede for alle svarreplikker. Finansminister eller statsminister kan velge å bruke talerstolen her oppe på de siste 3 minutter som avslutter debatten.

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen (A) [10:36:29]: Det er grunn til å gratulere Regjeringen med et budsjett som satses på velferd framfor skattelette.

Vi har hørt utallige historier om svikt i eldreomsorgen, om elever som har fått et dårligere skoletilbud, om ungdom som har møtt stengte fritidstilbud fordi kommunene ikke har hatt penger til å gi befolkningen et skikkelig tilbud. Den Høyre-dominerte regjeringen betalte jo for sine skattelettelse til de rikeste gjennom slike kutt i tilbudet til barn og eldre. Denne ubalansen i kommunenes økonomi kan ikke rettes opp på tre uker. Men Stoltenberg-regjeringen gir altså nå kommunene 5,7 milliarder kr mer i frie inntekter neste år – 3,8 milliarder kr mer enn Bondevik-regjeringen. Det gir kommunene mulighet til å gi et bedre skoletilbud til våre barn og et bedre tjenestetilbud til våre eldre enn de ville kunne etter den forrige regjeringens opplegg. Bondevik-regjeringens opplegg ville også ha gitt kutt i pasientbehandlingen ved sykehus. Det rettes opp av den nye regjeringen ved å tilføre en halv milliard kr ekstra.

Det samlede skatte- og avgiftsnivået økes med 3 milliarder kr utover dagens nivå. Det blir en teoretisk øvelse når Høyre i sine første kommentarer til budsjettet har sammenlignet med Bondevik-regjeringens foreslåtte lettelse.

Regjeringen følger opp hovedtrekkene i skattereformen som Stortinget behandlet i vår. Det er positivt at Regjeringen på denne måten legger til rette for en bred politisk enighet om hovedlinjene i reformen.

Den samlede skatten på arbeidsinntekt er betydelig høyere enn den samlede skatten på aksjeutbytte. Derfor er det i dag, som finansministeren sa, svært lønnsomt å organisere seg slik at inntekten tas ut som utbytte istedenfor som lønn. Forskjellen i skatt på inntekter av arbeid og av kapital må derfor reduseres gjennom innføring av skatt på aksjeutbytte og reduserte skattesatser for lønn.

Regjeringen presenterer samtidig et opplegg for en mer rettferdig fordeling, som finansministeren redegjorde for. Skattesystemet må endres slik at personer med høye kapitalinntekter og formue må bidra mer til fellesskapet. Det opplegget finansministeren presenterer, viser at de aller fleste med inntekt under 1 mill. kr, vil få uendret skatt eller en begrenset lettelse, mens de med brutto inntekt over 1 mill. kr i gjennomsnitt vil få en skatteøkning på nær 44 000 kr.

Samtidig reduserer Regjeringen kostnadene for folk flest, bl.a. gjennom lavere priser i barnehage, som for en familie med to barn i barnehage betyr en reduksjon på nesten 11 000 kr pr. år i forhold til Bondeviks opplegg.

Samtidig foreslås en styrking for dem som har minst. Bondevik-regjeringen foreslo 263 mill. kr for neste år. Stoltenberg-regjeringen foreslår 756 mill. kr.

Men det viktigste tiltaket for å hjelpe dem som har økonomiske problemer, er å sikre arbeid for alle. Arbeidsledigheten har dessverre økt betydelig under den forrige regjeringen. Stoltenberg-regjeringen tar et kraftfullt tak for å utvikle et arbeidsliv med plass for alle. Arbeidsmarkedstiltakene styrkes i forhold til Bondeviks opplegg. Permitteringsperioden forlenges i forhold til Bondeviks opplegg. Arbeidsledighetstrygden gjøres bedre. Adgangen til økt bruk av midlertidige ansettelser stoppes. Reglene for bruk av overtid rettes opp.

Regjeringen legger fram et budsjett som vil bidra til en stabil økonomisk utvikling både på kort og på lang sikt. Finanspolitikken forankres i handlingsregelen. Pengepolitikken forankres i den gjeldende forskriften. Regjeringen bruker ikke én eneste krone mer av oljepengene enn det den forrige regjeringen foreslo, men pengene brukes på en annen måte – en helt annen måte.

Det nye flertallet viser at de er på vei, men mye gjenstår. Det er begrenset hvor mye som kan endres i løpet av tre uker. Regjeringens politiske plattform gjelder da også for hele fireårsperioden. Men finansministerens redegjørelse viser like fullt at vi har en regjering som vil en helt annen kurs enn den forrige. Vi har en regjering som vil sikre et arbeidsliv med plass for alle, som vil styrke satsingen på kunnskap, og som vil bedre tjenestene for våre eldre. Vi har en regjering som velger velferd framfor skattelette, som ønsker et sterkere fellesskap framfor private løsninger, og som vil ha en mer rettferdig fordeling.

Arbeiderpartiet vil sammen med SV og Senterpartiet sikre flertall for en slik ny kurs.

Ulf Leirstein (FrP) [10:41:34]: Nå har vi fått tilleggsproposisjonen. Lederen av finanskomiteen har akkurat stått og hyllet det forslaget som er framlagt av finansministeren. Så ministeren kan vel være rimelig sikker på å få loset dette igjennom i dette stortinget.

På mange måter var det i dag en del valgløfter skulle innfris. Veldig mange av oss i denne sal og ikke minst mange av innbyggerne har ventet voldsomt på at man skulle pakke opp denne forundringspakken med rødt og grønt papir og se hva som befant seg på innsiden. 8,1 milliarder kr i omprioriteringer var det man fant.

Da er det kanskje morsomt med et lite tilbakeblikk på de omprioriteringene som Fremskrittspartiet fikk til på det budsjettet vi i dag styrer etter, som også var flere. Den gang ble det karakterisert av den daværende opposisjonen som pinglete. Det skal ikke være et begrep denne representanten bruker om den nye regjeringens forslag, men jeg konstaterer at man ikke evner store omprioriteringer uten at mesteparten kommer fra betydelige skatte- og avgiftsskjerper, 6,4 milliarder kr.

Alt det man innfrir i dette budsjettet, kommer som følge av disse skatte- og avgiftsskjerperne. I Soria Moria-erklæringen leser vi at Regjeringen vil «videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivået som gjaldt for 2004». Slik Fremskrittspartiet ser dette framlegget, er man ikke veldig langt unna dette nivået, noe også finansministeren avsluttet med i sin tale her i sted. Da er spørsmålene som vil melde seg rimelig fort: Hvordan har man tenkt å finansiere alle de løftene som gjenstår i Soria Moria-erklæringen, og som ikke er lagt inn i endringsforslaget fra Regjeringen? Det kunne kanskje være på sin plass at finansministeren bekreftet at man står på den formuleringen som ligger i Soria Moria-erklæringen, slik at innbyggerne ikke kan forvente å få noen økte skatte- og avgiftsskjerper utover 2004-nivå i løpet av denne perioden.

Gjennomgangstonen i valgkampen har vært at de som har lite fra før, nå skal få mer. De skal få en særskilt omsorg fra den nye regjeringen. Noe av det første jeg da konstaterer, er at man øker matmomsen, fra 11 pst. til 13 pst. Hvem rammer en økt matmoms? Den rammer ikke oss stortingspolitikere eller andre som tjener godt, men faktisk dem som har minst fra før. Jeg skulle veldig gjerne få en begrunnelse fra finansministeren for hvordan dette passer inn i den sosiale profilen som Regjeringen sågar har sagt de er opptatt av.

Det gis 3,8 milliarder kr mer i forhold til Bondevik II til kommunene. Det er nok mange ordførere i dag som gleder seg over det ute i Kommune-Norge. Spørsmålet som melder seg, er om innbyggerne i disse kommunene faktisk skal glede seg over det samme. Det er slik at dette gis som frie inntekter til kommunene.

Det er for så vidt vel og bra. Men hvordan harmonerer det med løftene om bedre eldreomsorg, bedre skole, når man ikke kan være garantert fra Regjeringens og til slutt Stortingets side at disse 3,8 milliardene mer enn Bondevik II-regjeringens forslag faktisk vil gå til disse områdene?

Helsepolitikk er innbyggerne i dette landet opptatt av. Hva med sykehusgjelden, som tynger våre foretak i dag, og som gjør at det mest sannsynlig vil komme store innsparingsforslag i forhold til pasientbehandling og andre områder som gjør at vi får et svekket tilbud, hvis vi ikke gjør noe for å sanere noe av den gjelden som påligger våre sykehus i dag?

Kriminalitet: Den nye regjeringen foreslår at politiet skal få ca. 80 mill. kr mer. Det er et positivt signal, et skritt i riktig retning. Men vi vet at etterslepet når det gjelder investeringer innen politisektoren, er på over 700 mill. kr. Da er spørsmålet: Hva har man tenkt å gjøre for at politi-

vesenet i dette landet skal få nødvendige midler til investeringer?

Samferdsel: Det blir 430 mill. kr mer til vei og jernbane. Det er et stykke unna de 2 milliardene man lovt gjennom vedtak i denne sal i Nasjonal transportplan.

Med dette forslaget er også valgfriheten truet. Selv om kontantstøtten skulle fredes, gjøres det nå endringer. Friskolene vil mest sannsynlig oppleve dårligere tider og en del andre momenter.

Fremskrittspartiet er ikke fornøyd. Det er sikkert ting vi kunne kommentert mer positivt. Min oppgave her i dag er foreløpig å kommentere det vi ikke er fullt så fornøyd med.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:47:05]: Jeg vil gjerne takke Ulf Leirstein for hans foreløpige kommentarer til det budsjettet som er lagt fram. Jeg synes han hadde en ganske konstruktiv tone. Jeg hadde ikke forventet at vårt budsjett skulle skape den store jubelen i Fremskrittspartiet, selv om jeg nok tror at mange av de tillitsvalgte som Fremskrittspartiet har rundt omkring i kommunene, også noen ordførere etter hvert, vil puste litt lettet ut fordi de ser at dette er et godt opplegg for dem.

Det er riktig som representanten Leirstein sier, at vi ikke følger hver krone som brukes i kommunene, med argusøyne, for vi tror at det fins vett og forstand lokalt i Norge. Det fins vett og forstand lokalt i Norge, for vi vet at 30 pst. av det kommunene bruker over sine budsjetter, går til skole, og 40 pst. går til omsorg. Vi vet derfor at de kan tilpasse dette lokalt. Men en del kommuner er så hardt ute å kjøre at de har stor gjeld, og de kommer til å starte med å nedbetale den gjelden. Men etter hvert kommer dette til å bety økt velferd i kommunene. Vi har beregnet at 4 000 arbeidsplasser vil kunne opprettes på grunn av den direkte økningen i kommunene – det er innen omsorg, det er lærere. Vårt mål er at nå skal bunnen være nådd. Nå skal det være mulig å puste ut i skolene og tenke at nå må det være slutt på å si opp lærere, nå må det være slik at vi kan ansette flere og se hvert enkelt barn og oppmuntre hvert enkelt barn.

Så til sykehusgjelden: Det er riktig at det ikke er løst med dette budsjettet. Men hvis Bondevik-regjeringens forslag hadde fått gjennomslag i Stortinget, hadde aktiviteten, dvs. pasientbehandlingen, gått ned. Så det samme høye nivået vil opprettholdes videre.

Politiet kommer til å være ganske fornøyd, for de har fått en betydelig økt satsing. Vi vet at vi må sørge for at kriminalitetsbekjempelse holder et høyt nivå.

I forhold til valgfrihet: Noe av det vi satser mest på, er å få gjennomført barnehagereformen, som gjør at vi skal få full dekning av barnehager. Veldig mange av dem som føler at de absolutt ikke har valgfrihet, sliter med mangelen på følgende valg: Muligheten til å velge en barnehageplass.

Ulf Leirstein (FrP) [10:49:22]: Jeg er glad for at jeg har fått bekreftet at Fremskrittspartiet og den nye regjeringen fortsatt står langt fra hverandre på enkelte områder. Det er godt å ha med seg med tanke på framtiden.

Denne representanten ser også behovet for at våre norske kommuner kanskje får en noe bedre kommuneøkonomi. Det synet deler Fremskrittspartiet. Men det vi stusser over, er: Når man er opptatt av å styrke eldreomsorg og skole, hvorfor kan man ikke gjøre det direkte overfor dem som skal nyte godt av disse tjenestene, framfor å gå omveien om lokale politikeres prioriteringer? Det er vårt hovedpunkt.

Det er mange andre poster jeg kunne ha kommentert i forhold til budsjettframlegget fra Regjeringen. Den har hatt 24 dager på seg, ble det sagt. Denne representant har hatt et par timer. Det er en forskjell. Vi skal komme tilbake til mer siden. Men det er en del ting som finansministeren utelot å nevne i sitt innlegg. Jeg ser med glede fram til debatten f.eks. om pendlerfradraget og hyretillegget for sjøfolk. Fremskrittspartiet var med på å få snudd det. Denne regjering vil nå at dette skal bort. Den gangen ble Fremskrittspartiet æreskjelt av LO. Det blir spennende å se den nye regjeringens skjebne i forhold til LO på dette området. Men representanten konstaterer at fagforeningsfradraget økes betydelig med 450 kr, så slik sett skaper det vel litt ro i rosenes leir.

Jan Tore Sanner (H) [10:51:04]: For et år siden da Per-Kristian Foss la frem statsbudsjettet for 2005, overgikk opposisjonen hverandre i å tegne et dystert bilde av Norge. Noen uker etter valget slo Dagsavisen opp over hele førstesiden at Stoltenberg-regjeringen kom til dekket bord. Det bekreftes på mange måter i finansministerens finanstale. Norsk økonomi er meget sterk. Aldri før har flere vært i jobb, og aldri har det blitt etablert så mange bedrifter.

Finansministeren beskriver et bilde hvor det meste går bra. Samtidig fjerner hun de virkemidlene som har skapt den positive utviklingen. Skattelettelser er blitt til skatteskjerpelser. En offensiv satsing på forskning, utvikling og innovasjon er blitt til kutt i forskning. Et fleksibelt arbeidsmarked skal reguleres ytterligere. En politikk for en lav rente er blitt en politikk som vil øke presset på renten og kronekursen.

Ett budsjett vil selvsagt ikke snu opp ned på Norge – ikke engang et budsjett fra Kristin Halvorsen. Men den kraftige venstredreiningen Regjeringen nå varsler, vil over tid svekke verdiskapingen og dermed vår evne til å bygge ut velferden. Regjeringspartiene har selv skapt store forventninger. Noen valgløfter er allerede parkert. Noen valgløfter virker det som om man helst vil glemme, men ett valgløfte skal innfris, og nesten for enhver pris, og det er skatteøkningene. Det er kortsiktig politikk å øke skattene for å finansiere økninger i offentlige utgifter. Arbeidsplasser som skattes ut av landet, gir ikke verdiskaping i Norge. Det blir ikke mer velferd av å svekke verdiskapingen.

Det er et budsjett som gir en dobbel smell. Alle får høyere skatt, og renten vil etter hvert gå opp. Etter hvert vil dette også gi mindre velferd. Det som skulle være en aktiv næringspolitikk, er blitt en aktiv politikk for å kvitte seg med virkemidler i næringspolitikken. Budsjettet vil gi en kraftig skatteøkning for selvstendig næringsdrivende.

Økt skatt på kapital og kapitalinntekter vil også gjøre det dyrere for nordmenn å eie bedrifter i Norge og forholds-
messig billigere for utlendinger. Det er et dårlig signal, og
det vil svekke det nasjonale eierskapet.

Budsjettet er også dårlig nytt for industrien. Mange vil
huske valgkampen, da Øystein Djupedal løp rundt med en
hjelme på hodet og lovet industriarbeiderne at nå skulle av-
skrivningsreglene for maskiner bli bedre. Den forrige re-
geringen foreslo bedre avskrivningsregler for maskiner.
Den nåværende regjeringen har ikke foreslått tilsvarende.
Vi vet at industriarbeidere ved flere av våre sjokoladefab-
rikker – Freia, Nidar, Minde – slåss for sine arbeidsplasser.
Derfor foreslo vi å fjerne sjokoladeavgiften. Denne
regjeringen ønsker å beholde sjokoladeavgiften.

Alle inntektsgrupper får høyere skatt med det nye bud-
sjettet. Selv de som tjener minst, får høyere skatt med
Kristin Halvorsen. Da hjelper det lite at de som tjener aller
mest, får enda mer i skatteøkninger.

Budsjettet viser også at Høyre hadde rett da vi i valg-
kampen sa at Arbeiderpartiet og SV ville snikinnføre bo-
lig- og eiendomsskatt. Nå ser vi at ligningsverdien skal
økes med nesten 25 pst.

Det som kanskje overrasker aller mest, er at en regje-
ring hvor også Sosialistisk Venstreparti er med, kutter i
forskning, i utvikling og i innovasjon. Ja, selv Forsknings-
fondet kuttes i dag med hele 25 milliarder kr.

Denne regjeringen har fått større handlingsrom, fordi
utgiftene til folketrygden har gått ned. Tenk om Regjerin-
gen hadde brukt de pengene til offensiv satsing på fors-
kning, utvikling og utdanning for fremtiden. Det ville vir-
kelig være å legge et grunnlag for fremtidig vekst.

I budsjettet ligger det også en klart høyere vekst i de of-
fentlige utgiftene enn i den forrige regjeringens budsjett.
Det vil øke presset på renten. Markedet forventer nå ras-
kere og større renteøkninger enn det en gjorde før valget.
For enkeltpersoner, familier og bedrifter vil dette kunne
bety en dobbel smell. Først får familiene og enkeltperso-
ner skatteøkninger, så får de renteøkninger, og etter hvert
vil dette også gi mindre til velferd.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:56:15]: Jeg hadde
vel ikke ventet at representanten Sanner skulle gå i
håndstående og juble. Det ligger ikke til hans lynne – det
er mulig det gjør det i andre sammenhenger, men jeg har
i hvert fall aldri opplevd det i en politisk debatt.

Det er riktig at det ikke skal tegnes et svart bilde av til-
standen i norsk økonomi slik den var da vi overtok. Det er
en situasjon som er solid. Desto viktigere er det at vi gjør
de rette prioriteringene for neste år i forhold til det hand-
lingsrommet vi faktisk har i politikken. Derfor er det vi
satses på det som er viktigst. Høyre har jo bare hatt ett svar
på alt som har skjedd i løpet av de siste årene, nemlig skat-
telette. Er det enkeltpersoner vi snakker om, er det bedrif-
ter vi snakker om, er svaret uansett skattelette. Vi reverse-
rer den politikken, det er riktig. Men det må jo ikke tegnes
noe dystert bilde, som om dette er kjempeskatteskjerpel-
ser i forhold til det som gjelder for 2005. Vi nuller ut de
skattelettelsene som representanten Sanner og hans parti
og regjering lovte for 2006. Men det er ikke noen kraftige

skatteskjerpelser i forhold til det som er nivået for 2005.
Vi har vært helt klare på at vi ønsker å vri og å bruke pen-
gene til det som er viktigst. Derfor er det riktig at vi mer
enn fordobler det offentlige forbruket. Det er fordi vi øns-
ker at de pengene skal brukes til skole og omsorg. Så dette
er en villet politikk.

Jan Tore Sanner (H) [10:58:05]: Det er interessant
at mange europeiske land nå ser til Norge og Norden for
å lære av vår suksess. De ser ikke til Norge og Norden
først og fremst for å lære av vår velferdspolitik, men de
ser til Norge og Norden for å lære av vår arbeidsmarkeds-
politikk og vår næringspolitikk. Det ser ut til at Halvorsen
og Stoltenberg ser til andre europeiske land for å lære av
deres fiasko.

Det vi ser, er at Regjeringen nå fjerner de virkemidlene
som har skapt en positiv utvikling i Norge, og det er ikke
slik at det bare knytter seg til skattelettelse. Det knytter
seg også til en politikk som har skapt lav rente, en konkur-
ransedyktig kronekurs og en kraftig satsing på forskning,
utvikling og innovasjon. Jeg registrerer at i det budsjettet
som nå er lagt frem, er det kuttet 65 mill. kr i forskning og
utvikling. Til Norges Forskningsråd, til romprogrammet,
til Innovasjon Norge er det kuttet. Også til SIVA og ikke
minst til Forskningsfondet ligger det et kraftig kutt. Dette
er nå såkornet for fremtidens velferd. Når Høyre er opp-
tatt av verdiskaping, er det jo nettopp fordi vi ønsker å
trygge og bygge ut velferden i Norge.

Jeg registrerte at Stoltenberg i valgkampen sa: Ikke en
krone i skattelette før eldreomsorgen skinner. Men det
var åpenbart et lite unntak, og det er for LOs medlemmer
og for landbruket, for i dette budsjettet får LOs medlem-
mer skattelette, og så får bøndene skattelette. Men
for alle andre inntektsgrupper innebærer dette et høyere
skattenivå. Det er interessant at en regjering hvor Senter-
partiet er representert, som alltid har vært opptatt av det
nasjonale eierskapet, at nordmenn skal eie norske bedrif-
ter, øker skatten, den særnorske skatten på norsk privat
eierskap.

Heikki Holmås (SV) [11:00:10]: Siden det er første
gang i verdenshistorien i Norge at en kvinnelig finansmi-
nister legger fram statsbudsjett, er jeg så freidig å si at det-
te er en historisk dag – ikke bare fordi det er første gang
SV skal benytte finansdebatten til å forsvare en regjering-
s forslag til budsjett, men fordi dette budsjettet betyr et klart
brudd med høyredreiningen av politikken som har holdt
fram i tiår. Dette budsjettforslaget varsler en kursendring
i retning av at nå skal fellesskapet prioriteres, istedenfor
skattelette til de aller rikeste.

Vi starter den opptrappingen av kommuneøkonomien
som vi har lovet alle sammen. De som har fulgt med noen
år, vil huske at det er SV som i hvert eneste budsjett har
prioritert kommunene høyest. Derfor er vi spesielt glade
for at vi har klart å få til at dette løftet innfris.

Under den forrige regjeringen ble det konsekvent be-
vilget mindre penger enn det som var nødvendig for å
møte utfordringene som ligger i at det blir stadig flere folk
her i dette landet, og at flere av oss bli eldre. Høyresiden

(Holmås)

sitt svar var kutt i antall lærere til ungene våre, kutt i eldreomsorgen til foreldrene og besteforeldrene våre, og en storstilt ideologisk konkurranseutsetting og privatisering som har vært mislykket i mange kommuner.

Vårt svar er å velge en annen vei: Å velge en bedre økonomi for fellesskap, framfor en skeivfordelt rikdom som øker forskjellene mellom folk. Dette kommer til å bety mye rundt omkring i kommunene. Noen steder betyr det en større satsing på skole og eldreomsorg og kamp mot fattigdom, i andre kommuner betyr det mindre kutt enn det de nå har vært nødt til å ta. Uansett vil det merkes en forskjell, og jeg skulle like å se den Høyre-, Kristelig Folkeparti- eller Venstre-ordfører som vil si nei og heller foretrekke det budsjettet Bondevik-regjeringen la fram. Noen steder vil det selvfølgelig bety nedbetaling av gjeld på de investeringer i skoler og sykehjem som har vært nødvendige. Uansett betyr det en økt satsing på velferd i årene som kommer. Dette er første skritt.

Vi starter en omlegging av skattesystemet i en mer rettferdig retning, der de som har aller lavest arbeidsinntekt, får større skattelette og de med de største aksjeutbyttene må bidra mer til fellesskapet. Fjerning av skatten på aksjeutbytte var den enkeltstående største årsaken til at forskjellene økte i løpet av 1990-tallet. Vi la merke til at etter at den forrige arbeiderpartiregjeringen innførte denne skatten, var det den Bondevik-regjeringen først fjernet igjen da de kom til makten. Kostnadene ved å fjerne den skatten var dobbelt så store som kostnadene ved skatten, og skattelettene til de aller rikeste var dobbelt så store som satsingen på hjelp til fattige.

Det er en utvikling vi har tenkt å snu. Vi vil satse mer på å redusere fattigdom. Det skal merkes at vi har makten. De med lavest inntekt skal også merke det. De skal få mer. Minstefradragene for dem som har aller lavest inntekt, skal økes. Vi skal ha bedre oppfølging av dem som har rusmiddelproblemer, og dem som etter å ha kommet seg ut av fengslene, trenger utdanning for å komme seg i arbeid og til et liv uten rus og kriminalitet. Vi skal hjelpe de menneskene, slik at de får en bedre start.

Da jeg ble født, var permisjonen kortere, og under 10 pst. av ungene var i barnehage. Derfor fikk jeg en t-skjorte der det stod: Gratis daghjem til alle barn. Vi er på vei! Vi skal oppfylle løftene, både fra Soria Moria og fra valgkampen. Vi starter med å satse 1,3 milliarder kr på barnehageutbygging og med å senke prisene til 2 250 kr fra 1. januar 2006 fordi dette er noe vi har kjempet for i 30 år, og dette er noe vi har forpliktet oss til å få til.

Nå skal miljøet prioriteres. Vi skal starte en satsing på den utviklingen av CO₂-håndtering som gjør at vi raskest mulig kan få til gasskraftverk som ikke slipper ut CO₂. Vi skal starte en satsing på jernbane, som har vært neglisjert over lengre tid. Alle vet at skal en få til en bærekraftig transportpolitikk, er en nødt til å få til en satsing på jernbane og annen kollektivtrafikk. Motorveitbygging rundt storbyene er ikke det som løser problemer.

Vi skal få på plass Kulturløftet, slik at det blir mer av det som gjør livet verdt å leve. Dette budsjettet er preget av satsing på å skape flere arbeidsplasser, av kamp for

bedre forhold for de arbeidsløse, for fellesskap, rettferdighet, kamp mot fattigdom og for et bedre miljø. Det er første skrittet i retning av et samfunn med mer solidaritet og med tanke på framtidige generasjoner.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:05:31]: Aldri har så mange vært i arbeid som akkurat i dag. Ledigheten viser en markert nedgang. Næringslivet er optimistisk. De aller, aller fleste opplever trygghet for egen økonomi. Det hersker bred enighet om at Samarbeidsregjeringen har sørget for en sunn økonomisk politikk i sin regjeringstid. Når LOs sjefsøkonom i finanskomiteens høring sa at vi nå har relativt liten ledighet, synes jeg det er vanskelig å finne et mer troverdig sannhetsvitne i så måte.

Den nye regjeringen tar derfor over stafettpinnen på et særdeles gunstig tidspunkt – ja, på et altfor gunstig tidspunkt, vil nok noen mene. Det skal god rygg til å bære gode dager, heter det. Det vil være en utfordring for denne regjeringen generelt og, jeg vil tro, for finansministeren spesielt. Vi er derfor i Kristelig Folkeparti glad for at finansministeren har lagt vekt på at handlingsregelen og rammen for bruk av oljepenger ligger fast. Men en god rygg krever også at bruken av offentlige kroner balanseeres, ikke minst i en situasjon hvor det kan bli konkurranse om arbeidskraften.

Kommunene skal få større overføringer. Det vil mange oppleve positivt, isolert sett. Men kommunene lever heller ikke i et økonomisk vakuum. For dem er også en stabil økonomisk politikk over tid helt avgjørende. Det gjelder skatteinngangen, det gjelder en lav rente. Et viktig tiltak her er å få en tilnærmet lik marginalsatt for aksjeinntekter og lønnsinntekter.

Vi er opptatt av et velfungerende næringsliv og ikke minst av at familieeide bedrifter, som er en bærebjelke i mange deler av vårt land, skal lykkes. Derfor er det dessverre dårlig nytt i noe av det finansministeren bragte fram i dag. Det gis et redusert lønnsfradrag for selvstendig næringsdrivende. Formuesskatten reduseres ikke slik den burde, og det er et redusert nivå på skjermingsrenten. I tillegg – og det er en særlig utfordring til finansministeren: Hvordan kan man forsvare at man nuller ut forbedringen av avskrivningssatsene på maskiner som næringslivet har bedt om i lang tid? I tillegg kommer smertefulle kutt på forskning og innovasjon. Det lover ikke godt for framtiden.

Regjeringserklæringen var positiv til samarbeid med andre partier. Det tok vi i Kristelig Folkeparti til oss. Desuto større blir skuffelsen når man i en situasjon hvor man bruker mer penger, mer offentlige kroner, like fullt foretar kutt som er svært provoserende – ikke bare for Kristelig Folkeparti, men jeg vil tro for svært mange rundt omkring i det ganske land. Finansministeren nevnte Soria Moria. Jeg tror svært mange barnefamilier ikke ser noe Soria Moria i det som er framlagt i dag. Det er et løftebrudd når det gjelder kontantstøtten. Den skulle fredes til vi hadde full barnehagedekning. I dagens forslag kuttes det på kontantstøtten med flere hundre millioner kroner. Samlivstiltakene kuttes, og verdiprosjektet «Skal-Skal ikke» utraderes. Jeg begynner å forstå hvorfor ordet «familie» er radert ut også av departementsbetegnelsen.

På skolesektoren kuttes friskolene med 15 pst. Kapitaltilskuddet til friskolene raderes bort. Private høyskoler, f.eks. en del som driver med sykepleierutdanning, kuttes med hele 14,6 mill. kr. Jeg må også spørre: Hvor har Senterpartiet vært når disse kuttene har skjedd i Regjeringen?

Kirken er også en klar taper i dette budsjettet. Kirkelig Fellestråd kuttes, og kapitaltilskuddet til frikirkene raderes bort. Så merker jeg meg at fradraget for fagforeningskontingent økes. Det er sikkert mange glad for. Desto merkelige blir det jo at man reverserer økningen av skattefradraget til frivillige organisasjoner, frivillig sektor, som jo Soria Moria-erklæringen ellers holder høyt.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:10:45]: Jeg tror kanskje at representanten Hans Olav Syversen nå presenterer noe som kutt som egentlig er en opprettholdelse av viktige tiltak på dagens nivå, men med en liten reversering av påplussinger som Bondevik II-regjeringen la fram. Så jeg synes ikke at representanten Syversen fra Kristelig Folkeparti skulle se så mørkt på dette. Etter min oppfatning burde dette være et godt budsjett også for representanter fra Kristelig Folkeparti. Det er et godt budsjett fordi det er en bedre fordelingsprofil i dette budsjettet enn i det budsjettet representanten Syversens eget parti la fram for Stortinget. Vi har klart å gjennomføre skattereformen slik at fordelingsprofilen er langt, langt bedre enn det Bondevik II-regjeringen la fram, men samtidig slik at næringslivet kan drive godt med dette.

Så vil jeg be opposisjonen om å være veldig forsiktig med å påstå at dette budsjettet kommer til å øke renta eller å styrke kronkursen, for det er det intet belegg for. Det er ingen saklige belegg for at dette budsjettet – hvor vi bruker de samme oljepengene som Bondevik-regjeringen og vrir og gjør andre politiske prioriteringer – i seg selv skulle øke renta. Så det vil jeg bare be opposisjonen om å slutte med. Det kan selvfølgelig være fristende å gjøre det, men det kunne jo tenkes at noen hørte på opposisjonen, som ikke burde høre på opposisjonen. Jeg vil anmode markedene om å høre på meg istedenfor.

Så til dette som gjelder avskrivningssatser og sjokoladeavgiften. Det er riktig at sjokoladeavgiften ble foreslått fjernet av Bondevik-regjeringen fra 1. desember 2006. Vi skal ta den debatten skikkelig. Sjokoladeavgiften gjelder på all forbrukt sjokolade, ikke bare på norsk sjokolade. Men både det og det vi gjør på sukkeravgiften, er saker vi må se nærmere på.

Når det gjelder avskrivningssatsen på maskiner, er det også en skattelette til næringslivet på over 1 milliard kr med virkning for 2007, som vi er nødt til å se nærmere på, for nå går det ganske bra i næringslivet. På et senere tidspunkt er det et forslag som kan vurderes på nytt.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:13:11]: Jeg følte rett og slett at finansministeren ikke svarte på det jeg tok opp, men var i ferd med å fortsette med et svar til forrige hovedtaler fra opposisjonen. Jeg har ikke nevnt sjokoladeavgiften med én setning, f.eks.

Det er sikkert riktig at markedene hører på finansministeren. Men utfordringen er om de er tilfreds med det de hører, og hvordan de reagerer på det. Hvorvidt de hører på opposisjonen eller ikke, får vi komme tilbake til.

Jeg har ikke sagt at dette budsjettet behøver å gi en høyere rente. Da må finansministeren ha hørt feil. Jeg sa tvert imot, og berømmet, at man ikke bruker mer oljepenger enn det Bondevik-regjeringen la opp til. Men jeg regner med – og det vil jeg gjerne ha en bekreftelse på fra finansministeren – at hun er enig i at vi må balansere bruken av offentlige kroner hvis vi kommer i en situasjon hvor det blir konkurranse om arbeidskraften. Er finansministeren enig eller uenig i det?

Så til slutt: Er det ikke et løftebrudd det Regjeringen nå gjør overfor barnefamiliene, som har trodd på regjeringspartienes løfter om at kontantstøtten ikke skulle røres før man hadde oppnådd full barnehagedekning?

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:14:50]: Den rødgrønne regjeringen har hatt bilen på verksted. Andelslaget Norge har blitt overhaldet. Det har vært begrenset med tid. Selv om vi har hatt penger på bok, har utgiftsrammen for hva vi skulle gjøre, ligget fast.

Vi har fått gjort mye. Bremsene er justert, slik at vi har fått redusert veksten i det private forbruket. Fellesskapet, gjennom kraftig bedret kommuneøkonomi, er prioritert. Gjennom en solidarisk snuoperasjon, hvor de rikeste blant oss betaler mer inn til fellesskapet i form av skatter, greier vi å prioritere en sterk satsing på lokal velferd. Det er skolen, eldreomsorgen, veivedlikeholdet, kulturen og næringsutviklingen der folk bor, som er prioritert. Men de gode bremsene må vedlikeholdes. Det krever en løpende effektivitetsforbedring, og at kommunens lederskap er svært nøkterne med sine egne lønns tillegg i det kommende lønnsoppgjøret.

Vi har fått skiftet deler i styresnekka. Etter fire år med mange høyresvinger på riks- og fylkesveier med dårlig framkommelighet stod det dårlig til. Dette gir grunnlag for mer optimisme i Distrikts-Norge og en bedre fordeling mellom folk, yrker og deler av landet. En betydelig satsing på riksveinettet med bedre dekke, billigere ferjer og økt akseltrykk på noen bruer vil komme store deler av vårt vareproduserende næringsliv og innbyggerne til gode.

Vi har begynt å få på plass noen nye instrumenter i bilen. Regjeringen varsler en nyorientering i bredbåndspolitikken. Bredbånd til alle husstander og til lik pris er et virkemiddel for å ta bort avstandskostnader og gi flere mulighet til å arbeide der de bor. Dette er å modernisere Norge.

Vi har fått et bedre baksete, slik at folk som vanligvis sitter nederst ved bordet, går en bedre hverdag i møte. Vi har fått forbedret barnesetet gjennom betydelig flere og billigere barnehager.

Kulturtilbudet er styrket gjennom at radioen skal bli mer allsidig, og at vi etter lange arbeidsdager har mer å se fram til.

Det er helt klart at det blir ny og omfattende service på denne bilen også i årene framover. Motoren må få en helsejekk, slik at vi framover er i stand til å møte en stadig

mer brutal internasjonal konkurranse fra det næringslivet. Og i Norge skal vi sikre det konkurranseutsatte næringslivet og arbeidstakerne i disse næringene.

Vi har kommet et stykke på vei når det gjelder planleggingen av hva vi skal prioritere av motorforbedringer. Bransjevis gjennomgang av sentrale vareproduserende næringer, samt å sikre norske lønns- og arbeidsvilkår for alle som arbeider i Norge, er svært viktig. Senterpartiet kan konkludere med at vi har fått gjennomslag i budsjettet for to av våre tre hovedsaker i valgkampen. På vårt tredje område, næring og samferdsel, har vi kommet et stykke på vei.

Dette er et budsjett som skaper grunnlag for ny optimisme i Distrikts-Norge, bedre velferd for folk flest og større utjamning mellom folk, yrker og regioner i landet. Men mye står igjen. I vårt videre arbeid vil Statsbudsjettutvalgets rapport om økt langsiktighet i statens budsjettering legges til grunn for en gjennomgang av et mulig skille mellom drift og langsiktige investeringer i statens budsjettpolitikk. Dette er viktig.

Videre vil Regjeringen arbeide med å utvikle nye styringsredskaper og modeller i den økonomiske politikken, nasjonalt så vel som globalt. Dette vil for mange folk gi håp om at staten opptrer slik at flere føler at de har statens og samfunnets bevågenhet. Det er usedvanlig viktig i hverdagslivet.

Lars Sponheim (V) [11:19:23]: Jeg tror for øvrig representanten Lundteigen har glemt å få med seg at Regjeringen i sitt forslag doubler årsavgiften på traktor og moped (munterhet i salen), men det kommer kanskje i et senere innlegg.

La oss være såause på en slik dag å glede oss over at når en ny finansminister entrer talerstolen for første gang, er det en stor dag for en finansminister. Vi er store nok, tror jeg, på alle sider av bordet til å glede oss over at finansministeren har en så stor dag.

Rollene skifter, og jeg er tilbake på det velkjente Balkan-hjørnet i finanskomiteen. Sist jeg var der, satt jeg der sammen med daværende stortingsrepresentant Kristin Halvorsen, og vi gjorde alt vi kunne for å se hvordan vi kunne få nettene korte for daværende finansminister Jens Stoltenberg. Slik er rollene.

Jeg står og reflekterer rundt finansministerens tale i dag: Hva ble sagt, og hva ble ikke sagt? Det siste kan kanskje være like interessant å stoppe litt opp ved. Jeg la merke til at finansministeren brukte veldig liten tid på å snakke om hvordan verdiene skal skapes. Det ble sagt veldig mye om at verdiene skal deles, og det er vel og bra. Men det er nå engang slik at Arbeiderpartiets gamle slagord, som vi alltid hørte av Arbeiderpartiets finansministere da de stod på talerstolen, var at man skulle legge vekt på å skape for å dele, og her må det være en balanse. Og jeg synes ikke den balansen var spesielt godt til stede i dag. Men det skal også sies at aldri har vel en nyutnevnt finansminister fått gå på Stortingets talerstol og legge fram et budsjett med en økonomi som går så godt og har så mange muligheter – i alle fall på kort sikt – til å kunne dele mye, uten å ha den aller største fokuseringen på det å skape. Jeg

tror det er farlig, det er kortsiktig, og jeg håper finansministeren bidrar til å rette opp det ved senere anledninger. Jeg tror svakheten ved dette budsjettframlegget er at det ikke svarer på noen veldig viktige spørsmål: Hvordan skal vi øke landets inntektsside, og hvordan skal vi fornye inntektssiden ved å lage inntekter på andre måter?

Den nye næringsministeren, f.eks., har fått gleden av å starte en regjeringsperiode med 50 000 flere bedrifter å være næringsminister over enn det var for fire år siden. Men det er ikke nok å hvile der. Han må levere fra seg stafettpippen om fire år, håper jeg, og ha laget enda 50 000 flere bedrifter, for det er det vi trenger. Tegner dette budsjettet en politikk for det? Jeg har ikke klart å se det så langt.

Et annet viktig spørsmål som det må gis et svar på av landets finansminister, er hvordan vi skal sørge for å ha mange nok mennesker i dette landet som har penger, og som tør og vil lage nye arbeidsplasser med høy risiko. Er dette budsjettet et klapp på skulderen til de menneskene som skal plassere pengene sine i nye arbeidsplasser og bedrifter? Jeg har ikke sett det klappet på skulderen. Derfor vil jeg gjøre den tidlige refleksjon i denne budsjettbehandlingen at dette er en trist dag for de mange som skal skape verdier – jeg skal komme tilbake til forskning. Det er f.eks. riktignok en skatteskjerpelse på 6,4 milliarder kr. Isolert sett er det mulig å bære for dem som har penger. De kan sikkert betale det i 2006. Men hvilke signaler gir det? Hva slags dynamikk er det for den utvikling vi må få? I tillegg ser vi at det er en økning i marginals-katten som gjør at spennet når det gjelder skatt på arbeidsinntekt og kapitalinntekt, øker og åpner for noen av de utrivelige tilpasninger som vi så tidligere da vi slet med den småbedriftsfiendtlige delingsmodellen.

Så kan man vel kanskje si at på sett og vis er nå alt ved det gamle. SVs leder, nå som finansminister, snakker om barnehager og fordeling, og Venstres leder, nå som opposisjonspolitiker, snakker om småbedrifter og verdiskaping. Men da jeg gikk til Stortinget i dag, var jeg helt sikker på at én ting skulle jeg rose, én ting kom til å være bra, og det var at vi skulle være et felles lag og slå et godt slag for noe som både Venstre, SV og de fleste i denne salen har gått inn for, nemlig kunnskapssatsing – å søke ny kunnskap og forskning. De har til og med et eget nytt ministernavn. Og så fikk vi det som kanskje var det største sjokket da budsjettet ble lagt fram i dag, nemlig et kutt i Forskningsfondet på 25 milliarder kr. Og jeg stiller spørsmålet: Hvorfor? Så kan man si: OK, det er understreket penger – det kan man rette opp med økte bevilgninger når man kommer til 2007 og virkning. Men det er et veldig sterkt signal til Forsknings-Norge som jeg gjerne vil at finansministeren bruker de neste 2 minuttene til å rette opp, slik at kunnskapsministeren også kan få gode dager framover.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:24:20]: Jeg får takke representanten Lars Sponheim for at han begynner raust. Vi har tilbrakt mange sene kvelder sammen på hjørnet i finanskomiteen, og vi kommer sikkert til å tilbringe mye tid her framover også.

La meg starte der Sponheim slutter. Det er jo helt opplagt når jeg ser nøye på det budsjettet som Bondevik II-regjeringen etterlot, at det ble gjort noe i siste sving, etter at han skjønnte at han tapte et valg, f.eks. å barbere ymseposten, som altså er det man skal ha som ekstrapenger å gå på. Det hører hjemme i kategorien for sleipe triks. Å øke Forskningsfondet med 25 milliarder kr mer enn det regjeringspartiene selv gikk inn for, hører også hjemme i kategorien sleipe triks fra den regjeringen som gikk. Forskningsfondet øker med 14 milliarder kr fra i år til neste år. Det er en meget bra økning av Forskningsfondet, og det er i tråd med det som stortingsflertallet gikk inn for.

Så synes jeg at representanten Sponheim ikke skal se så mørkt på situasjonen for norsk næringsliv, for vi kommer til å ha en betydelig vekst i sysselsettingen neste år, anslått til 22 000 personer. En del av dette kommer til å være i kommunene, og der trengs det flere hender. Men det er en god situasjon for norsk næringsliv. Den kommer til å fortsette. Den viktigste jobben denne regjeringen gjør i den sammenheng, er å legge fram et budsjett som har den samme stramheten som Bondevik-budsjettet hadde. Da kan markedene i tillegg vite at nå starter ikke spillet og spetakkelet i Stortinget. Dette er et budsjett som har flertall. Dette er et budsjett som i all hovedsak kommer til å gå igjennom akkurat slik som foreslått. Det gir forutsigbarhet både når det gjelder rente, og når det gjelder kronekurs, som vil være en stor fordel for norsk næringsliv.

Presidenten: Presidenten vil anta at uttrykket «sleipe triks» ikke passer i stortingssalen.

Lars Sponheim (V) [11:26:19]: Nei, og jeg skal ikke bruke det velkjente uttrykket om at på seg selv kjenner en andre, for det passer heller ikke i stortingssalen.

Men la meg få gi uttrykk for det i alle fall, at den for delen må nå Regjeringen utnytte, at de har et flertall i denne sal, i alle fall hvis finansministeren lykkes med å holde alle i denne sal, at man kanskje har behov for en mindre ymsepost når man skal forhandle fram en flertallsløsning i Stortinget. Det må iallfall være litt av effekten med en flertallsregjering, som vi har blitt lovet.

Så vil jeg gjerne kvittere med å si at jeg ikke bruker denne anledningen til å snakke opp renten fra opposisjonen. Det tror jeg ikke det er saklig grunnlag for å si. Nåværende statsminister, tidligere opposisjonsleder, Jens Stoltenberg, sa omtrent det samme da renten gjorde det første lille hoppet under den forrige regjeringen. Jeg har registrert at en del fagøkonomer begynner å snakke om rød-grønn rente. Det tror jeg det er for tidlig å snakke om. Jeg registrerer at det brukes like mye oljepenger. Jeg er nok av den oppfatning at innretningen av dette budsjettforslaget virker noe mer ekspansivt enn det Bondevik II-regjeringens budsjettforslag gjør, men kanskje ikke mer enn at vi foreløpig ikke har grunn til å løfte fingeren for mye.

Hva er så det politiske håndverket i det som skjer? Grovt sett er det tre størrelser som er forandret. Det er en betydelig økning til kommunene – vel og bra hvis ikke skadevirkningene er for store av andre årsaker. Det gjel-

der barnehagepriser – vel og bra, viktig SV-seier. Og så er skattenivået reversert i betydelig grad for bedrifter, men også for helt alminnelige lønnsinntekter. Det er grovt sett de tre store forandringene som skjer.

Så er det alltid moro å studere. Det er litt for tidlig å konkludere med hvem som er vinnere og tapere når en har hatt en slåsskamp rundt regjeringsbordet. Jeg ser at statsråd Giske smiler, og det har jeg allerede registrert at han har veldig god grunn til. Jeg har registrert at Senterpartiet har vært flinke til å få til gode løsninger. Senterpartiet er dyktige forhandlere: Er det et lite solgløtt, så får de høye hus. Sånn er det alltid, så også her. Men jeg vil si at jeg hadde vært meget betenkt med å gå inn i hverdagen med dette budsjettet og være næringsminister og kunnskapsminister i den sittende regjering. De har ikke fått det beste grunnlaget.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:28:40]: Jeg får takke for denne runden med posisjon og opposisjon. Jeg synes jo at opposisjonen kom omtrent der jeg hadde forventet.

Det er en tydelig ny orientering i det budsjettet som er lagt fram for 2006 fra denne regjeringen, i forhold til budsjettet fra den regjeringen som gikk etter valget. Og den tydelige nyorienteringen dreier seg om at vi drar inn de skattelettene som Bondevik lovet. Vi tar litt i økte skatter fra 2005, og vi bruker det på det fellesskapet som velgerne ønsker skal styrkes, for det store paradokset for de aller fleste er at et så rikt land som vårt ikke sørger for å bruke pengene på det som er viktigst. Vi vet at vi ikke er helt i havn på det, men det hadde vært veldig bekymringsfullt om vi nå lente oss tilbake og syntes at dette var bare jubel, etter å ha jobbet i litt mer enn tre uker. Vi er utålmodige på områder som vi ikke har klart å nå helt i havn på, men vi har ambisjonsnivået på plass i forhold til Soria Moria-erklæringen. Det betyr at vi har startet nå og skal fortsette videre.

La meg ta noen av de innvendingene som har kommet fra partiene i den regjering som har gått av, særlig når det gjelder det som dreier seg om næringspolitikken.

For det første er det ingen generelle kutt i forskning i dette budsjettet. Det er en omprioritering på Næringsdepartementets budsjett for å skape rom for andre satsinger innenfor næringspolitikken, som kommer til å være veldig etterlenget. For eksempel er det viktig å få på plass nettolønnsordningen. Det vil mange representanter – ikke bare fra regjeringspartiene, men også fra opposisjonen – mene er helt nødvendig for at vi fortsatt skal ha norske sjøfolk.

Det vil også være slik for norsk næringsliv at den innsatsen som skjer på samferdselssektoren – selv om vi ikke er helt i mål, selv om vi vet at vi må ha mange flere milliarder kroner på dette feltet i løpet av denne stortingsperioden hvis vi skal klare å nå de målsettingene vi har satt på jernbane og på vei – vil være noe som bedrer mulighetene for næringslivet i distriktene. Det er en viktig og vesentlig næringspolitikk.

Så til det som dreier seg om det som er viktigst, uansett, nemlig investering i folk. Ja, det er det dette budsjett-

tet først og fremst gjør. Dette budsjettet investerer først og fremst i mennesker. Når kommunenes budsjetter øker, er det slik at kommunene kommer til å ha mulighet til å gjøre den jobben som vi har tillit til at de kan gjøre, hvis de får penger til å gjøre den, nemlig til å satse på omsorg og på kunnskap. Den viktigste opprustingen i forhold til skole – og der vet jeg, med en liten hilsen til Sponheim, at også de har en stor hjertebank – må være at Skole-Norge nå ser at vi ikke står foran nye runder med omfattende kutt igjen. Nå er det slik at det skal være mulig å få ressurser nok til å se hver enkelt unge. Klarer vi det, så klarer vi å investere i kunnskap for fremtiden.

Presidenten: Presidenten vil foreslå at finansministerens redegjørelse om endringer av St.prp. nr. 1 for 2005–2006, om statsbudsjettet for 2006, legges ut for behandling i et senere møte.

– Dette anses vedtatt.

For de etterfølgende sakene vil presidenten foreslå at forretningsordenens § 43 fravikes, slik at det voteres over hver enkelt sak. Presidenten vil mene at i dette tilfellet vil det være mer praktisk, da han anser at sakene vil være enstemmige.

(Uro i salen)

Presidenten tillater seg å påpeke at Stortingets møte ikke er hevet. Om statsrådene forblir ved sine plasser eller forlater salen, vil det være en fordel.

S a k n r . 2

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU) (Innst. S. nr. 8 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Den Interparlamentariske Union velges for stortingsperioden 2005–2009:

Medlemmer:

1. Espen Johnsen
2. Torny Pedersen
3. Thore A. Nistad
4. Finn Martin Vallersnes

Varamedlemmer:

For Johnsen: Ingrid Heggø
 For Pedersen: Heidi Sørensen
 For Nistad: Per Roar Bredvold
 For Vallersnes: Magnhild Meltveit Kleppa

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 3

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling (Innst. S. nr. 9 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions parlamentariske forsamling velges for stortingsperioden 2005–2009:

Medlemmer:

1. Gerd Janne Kristoffersen
2. Henning Skumsvoll
3. Kari Lise Holmberg
4. Hallgeir H. Langeland
5. Odd Einar Dørum

Varamedlemmer:

For Kristoffersen: Truls Wickholm
 For Skumsvoll: Christian Tybring-Gjedde
 For Holmberg: Laila Dävøy
 For Langeland: Eirin Kristin Sund
 For Dørum: Trygve Slagsvold Vedum

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 4

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen (Innst. S. nr. 10 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen velges for stortingsperioden 2005–2009:

Medlemmer:

1. Svein Roald Hansen
2. Marianne Aasen Agdestein
3. Gjermund Hagesæter
4. Børge Brende
5. Lena Jensen
6. Laila Dåvøy

5. Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
6. Per Roar Bredvold
7. Henning Skumsvoll
8. Per Ove Width
9. Inge Lønning
10. Bjørn Jacobsen
11. Dagfinn Høybråten
12. Magnhild Meltveit Kleppa

Varamedlemmer:

1. Steinar Gullvåg
2. Tove Karoline Knutsen
3. Morten Høglund
4. Lodve Solholm
5. Ola Borten Moe
6. Lars Sponheim

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 5

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon for forbindelser med Europaparlamentet (Innst. S. nr. 11 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon for forbindelser med Europaparlamentet velges for stortingsperioden 2005–2009:

Medlemmer:

1. Olav Akselsen, leder
2. Hill-Marta Solberg
3. Vidar Bjørnstad
4. Anette Trettebergstuen
5. Morten Høglund, annen nestleder
6. Siv Jensen
7. Øyvind Vaksdal
8. Erna Solberg
9. Ågot Valle
10. Jon Lilletun
11. Alf Ivar Samuelsen, første nestleder
12. Anne Margrethe Larsen

Varamedlemmer:

1. Marit Nybakk
2. Signe Øye
3. Thorbjørn Jagland
4. Bendiks H. Arnesen

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 6

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling (Innst. S. nr. 12 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Til medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentariske forsamling velges for stortingsperioden 2005–2009:

Medlemmer:

1. Vidar Bjørnstad
2. Gunn Karin Gjøl
3. Øyvind Vaksdal
4. Per-Kristian Foss
5. Bjørn Jacobsen

Varamedlemmer:

1. Jorodd Asphjell
2. Lise Christoffersen
3. Karin S. Woldseth
4. Åse Gunhild Woie Duesund
5. Eli Sollied Øveraas

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 7

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til NATO-parlamentarikerforsamlingen (Innst. S. nr. 13 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon til NATO-parlamentarikerforsamlingen for stortingsperioden 2005–2009 velges:

Medlemmer:

1. Marit Nybakk
2. Tore Nordtun
3. Per Ove Width
4. Jan Petersen
5. Heikki Holmås

Varamedlemmer:

1. Eirin Faldet
2. Sverre Myrli
3. Jan Arild Ellingsen
4. Hans Olav Syversen
5. Lars Peder Brekk

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 8

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Stortingets delegasjon til parlamentarikerforsamlingen til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) (Innst. S. nr. 14 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon til parlamentarikerforsamlingen til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) velges for stortingsperioden 2005–2009:

Medlemmer:

1. Sigvald Oppebøen Hansen
2. Signe Øye
3. Morten Høglund
4. Trond Helleland
5. Olav Gunnar Ballo
6. Erling Sande

Varamedlemmer:

For Oppebøen Hansen: Anne Marit Bjørnflaten
For Øye: Tor-Arne Strøm
For Høglund: Christian Tybring-Gjedde
For Helleland: Solveig Horne

For Ballo: Line Henriette Holten Hjemdal
For Sande: Odd Einar Dørum

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 9

Innstilling fra valgkomiteen om valg av Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Innst. S. nr. 16 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 9

Komiteen hadde innstillet:

I

Til Stortingets ombudsmann for forvaltningen for tidsrommet 1. januar 2006–31. desember 2009 velges:
Høyesterettsadvokat Arne Fliflet.

II

Stortingets presidentskap gis fullmakt til å fastsette lønn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 1 0

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer og varamedlemmer til Nobelkomiteen (Innst. S. nr. 17 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 10

Komiteen hadde innstillet:

Som medlemmer og varamedlemmer til Nobelkomiteen velges:

Medlemmer:

For tidsrommet 1. januar 2006–31. desember 2011:

1. Sissel Rønbeck, Oslo
2. Inger-Marie Ytterhorn, Oslo

Varamedlemmer:

For tidsrommet 1. januar 2006–31. desember 2008:

1. Sverre Lodgaard, Oslo
2. Christopher Stensaker, Trondheim
3. Gunnar Stålsett, Oslo

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 1 1

Innstilling fra valgkomiteen om valg av riksrevisorer med varamedlemmer (Innst. S. nr. 18 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 11

Komiteen hadde innstillet:

Til riksrevisorer med personlige varamedlemmer for tidsrommet 1. januar 2006–31. desember 2009 velges:

Riksrevisorer:

1. Jørgen Kosmo, leder
2. Jan L. Stub, nestleder
3. Annelise Høegh
4. Geir-Ketil Hansen
5. Ranveig Frøiland

Varamedlemmer:

For Kosmo: Brit Hoel
 For Stub: Arve Lønnum
 For Høegh: Finn Kristian Marthinsen
 For Hansen: Morten Lund
 For Frøiland: Nils Olav Totland

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 1 2

Innstilling fra valgkomiteen om valg av medlemmer til Forsvarets ombudsmannsnemnd og Ombudsmannsnemnda for sivile tjenesteplyktige (Innst. S. nr. 19 (2005–2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Votering i sak nr. 12

Komiteen hadde innstillet:

Til medlemmer og varamedlemmer av Forsvarets ombudsmannsnemnd og Ombudsmannsnemnda for sivile tjenesteplyktige velges for tidsrommet 1. januar 2006–31. desember 2009:

Medlemmer:

1. Dagfinn Hjertenes, Florø, ombudsmann
2. Rune Kristiansen, nestleder, Vestby
3. Marie Brenden, Lillehammer
4. Aud Gaundal, Steinkjer
5. Karen Margrethe Mjelde, Sandnes
6. André Wietfeldt, Stavanger
7. Ivar Johansen, Oslo

Varamedlemmer:

1. Gunnar Halvorsen, Åmli
2. Finn Terje Tønnessen, Eidsvoll
3. Bjørn Hernæs, Sør-Odal
4. Anne Helen Rui, Larvik
5. Åse Wisløff Nilssen, Kongsvinger
6. Arnfinn Nergård, Os i Østerdalen
7. Trine Radmann, Oslo

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 1 3*Referat*

1. (53) Samtykke til deltaking i ei avgjerd i EØS-komiteen om innlemming i EØS-avtala av europaparlaments- og rådsvedtak nr. 854/2005/EF om skiping av eit fleirårig fellesskapsprogram om fremjing av sikrere bruk av Internett og ny direktekopla teknologi (Sikrere Internett pluss) (St.prp. nr. 5 (2005–2006))
 Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
2. (54) Forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Ulf Erik Knudsen og Per-Willy Amundsen om forbud mot ekteskap mellom fetter og kusine og heving av aldersgrensen for familiegjenforening med ektefelle (Dokument nr. 8:3 (2005–2006))
 Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for kommunal- og forvaltningskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
3. (55) Innberetning fra valgkomiteen om suppleringsvalg av ett medlem til Den utvidede utenrikskomite (S. nr. 15 (2005–2006))
 Enst.: Vedlegges protokollen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.40.